

MOTORIČKI POREMEĆAJI, KRONIČNE BOLESTI, ART TERAPIJE I SOFROLOGIJA

MIROSLAV PRSTACIĆ*, BRANKO NIKOLIĆ*, RENATA HOJANIĆ*

Primljeno: travanj 2003.
Prihvaćeno: lipanj 2003.

Izvorni znanstveni rad
UDK: 276.2

Razmatrana su neka pitanja o filozofiji znanosti, odnosu znanosti i umjetnosti, razvoju tradicionalnih i novih znanstvenih područja, profesionalnih usmjerenja kao i novih oblika interdisciplinarnog komunikacije. Također je naznačen problem koji bi trebalo posebno proučiti, a odnosi se na pitanje kada u ontogenezi nastaje kvaliteta svijesti, te kako se formira diferencirana i kompleksna struktura JA u osobnosti pojedinca u svezi s razvojem profesionalnog identiteta i identiteta discipline. Razvoj interdisciplinarnosti interpretiran je na osnovi registriranih tendencija promjena u promatranom razdoblju. Podaci za definirane varijable obrađeni su metodom INDIFF, a tendencije promjena interpretirane na osnovi standardiziranih z-vrijednosti. Na osnovi teorijskog biopsihosocijalnog modela egzistencijalno-humanističkih, te suvremenih ekoloških i holističkih pristupa, dinamika promjena u paradigmi discipline tumačena je na načelima suprotnosti i komplementarnosti. U svezi sa stalnom potrebom discipline za oblikovanjem prema estetskim i deontološkim kriterijima, problemska područja motoričkih poremećaja i kroničnih bolesti prikazana su u povezanosti s razvojem art-terapija, te sofrologije kao nove razine u razvoju discipline. Također je učinjen osvrt i na važnost razvoja nekih drugih područja u disciplini, kao na primjer, edukacijska terapija / rehabilitacijska edukacija, rana psihomotorna rehabilitacija, somatoterapije, psihosocijalna onkologija, rehabilitacijska tehnologija, kojim se u ovom radu nije bilo moguće opširnije baviti. Promjene u paradigmi discipline razmatrane su na osnovi rezultata znanstvenih i kliničkih istraživanja koja su provedena u više znanstvenih projekata, u različitim područjima edukacije, prevencije, dijagnostike, liječenja i rehabilitacije.

***Ključne riječi:** filozofija znanosti, deontologija, umjetnost, art terapija, interdisciplinarnost, identitet discipline, rehabilitacija, motorički poremećaji i kronične bolesti, sofrologija*

Uvod – hijerarhijski odnosi u znanosti

«... Od koristi je slijediti jedinstveno napredovanje ljudskog duha u različitim granama znanosti i umjetnosti i promatrati sveopću povezanost ljudskih misli...»

Helvetius, O duhu

U okružju čovjekovih mitskih, religijskih, ideologijskih, subjektivnih i socijalnih odnosa prema vlastitom tijelu i egzistenciji, postoji i stalna potreba za oblikovanjem prema estetskim i deontološkim kriterijima. Tako se i paradigma znanosti može razmatrati kao dinamika promjena u općoj strukturi logosa. Trauma, bolest, razvojni poremećaj ... prouzrokuju u pojedinca različite emocionalne reakcije i brojna pitanja. I dok tzv. znanstveni pristup često ignorira ono što nije u mogućnosti analizirati – tragičnost, simboliku,

zadovoljstvo postojanja, moralna kriteriologija i filozofija potiču nova pitanja i pristupe u ovom širokom egzistencijalnom prostoru – prihvaćanja i odbijanja, davanja i primanja, ljubavi i mržnje, zavisti i doživljaja vlastite tjelesnosti, vjere i egzistencijalnih vrednota (dobro i zlo, lijepo i neugledno, bolest i zdravlje...), približavajući tako i brojne aspekte humanističkih, biomedicinskih i drugih znanosti kao i umjetnosti, u pokušaju razumijevanja egzistencije čovjeka.

Eldar (2000) iz Lewenstein Hospital Rehabilitation Centre u Izraelu tumači da svaka vrsta oštećenja donosi prepreke u svakodnevnom životu. Pritom je samopredodžba (self-image) dio vlastite procjene koja je osnovana na opažanjima fizičkih i kognitivnih osobina osobe, njezinog karaktera, dostignuća i odnosa s drugima. «Samopoštovanje (self-esteem) je dio vlastite procjene koja je osnovana na osobinama koje osoba smatra značajnima, a odnosi se na unutar-nje, istinsko značenje vrijednosti. Ove se dimen-

* Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu